

VRIJWILLIGE
HET GILDE VAN MOLENAARS

GILDE
BRIEF

DE GILDEBRIEF

MEDEDELINGENBLAD VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

DE GILDEBRIEF VERSCHIJNT 4 X PER JAAR. DE OPLAGE IS 1200 EXEMPLAREN

REDACTIE : G.J. POWW

SECRETARIAAT : HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

POSTBUS 1372 1500 AJ ZAANDAM

POSTGIRO 2144780 T.N.V. HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

NAARDEN

BIOTOOPWACHT : E. SMIT, ACACIALAAN 41, 1521 EK WORMERVEER
TEL. 075 - 283123

GILDE-VERZEKERINGEN : E. ZWIJNENBERG, NIC.BEETSKADE 40, 1817 EB
ALKMAAR. TEL. 072 - 125682

BLIKSEMAFLEIDERCONTROLE : N.J. VAN WEELDEN, JAC.VAN BEIERENLAAN 19
2613 HV DELFT. TEL. 015 - 135958

LEDENADMINISTRATIE : MEVR.E.N. POWW-SCHIPPER, ZWARTEWEG 70
1412 GE NAARDEN. TEL. 02159 - 45428

ADVERTENTIES

VOOR BEDRIJVEN OF INSTELLINGEN, DIE MATERIALEN EN/OF DIENSTEN AANBIEDEN
WELKE DIRECT OF INDIRECT TE MAKEN HEBBEN MET DE MOLENWERELD, BESTAAT DE
MOGELIJKHEID TE ADVERTEREN.

DE KOSTEN VOOR DE DIVERSE ADVERTENTIE-FORMATEN IS ALS VOLGT:

1/1 PAGINA f 130,-- PER PLAATSING

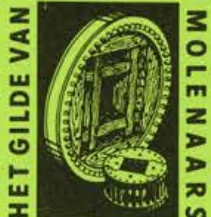
1/2 PAGINA f 85,-- PER PLAATSING

1/4 PAGINA f 50,-- PER PLAATSING

HET IS ALLEEN MOGELIJK MINIMAAL VIER PLAATSINGEN TE RESERVEREN.

VRIJWILLIGE

HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

VAN DE REDAKTIE

De voorjaarsexamens zijn bij het verschijnen van deze Gildebrief weer achter de rug. Diverse vrijwillige molenaars mogen zich nu geslaagd vrijwillig molenaar noemen. Een aantal kandidaten heeft helaas de teleurstellende mededeling ontvangen, niet geslaagd te zijn.

Wat deze laatste categorie betreft, willen wij hieraan even enige aandacht besteden. De oorzaken van een dergelijk toch altijd teleurstellend resultaat kunnen velen zijn, doch twee zijn wel de meest voorkomende.

Ten eerste is er natuurlijk het feit, dat men tijdens het examen een 'slechte' dag had en toch net iets te weinig goed voorbereid om dit op te vangen.

De tweede oorzaak is wel nervositeit. Er zijn kandidaten, die ondanks dat ze uitstekend werk afleveren, staan te klappertanden bij aanvang. Eenmaal bezig gaat het dan zienderogen steeds beter.

Een tweede categorie door examenvrees gekwelden raken bij de eerste de beste misser echter het spoor geheel bijster. Het probleem voor de examencommissie is, dat men de kandidaat in slechts anderhalf uur ter beoordeling krijgt op hun kennis, maar vooral hun handelingen. Dit laatste zowel praktisch als theoretisch.

Na deze anderhalf uur moeten de commissieleden beslissen of zij b.v. de desbetreffende kandidaat zoals hij (zij) zich gepresenteerd heeft, in staat achten zelfstandig een molen te beheren of te bemalen.

Een goede raad aan kandidaten, welke echt geplaagd worden door examenvrees: maak dit kenbaar aan de examencommissie. Echt, deze mensen komen niet naar de examenmolen om bewust een spoor van verbijstering achter te laten! Wat ze willen zien en horen is hoe de kandidaat werkt en denkt te handelen in diverse situaties. Werk zoals je gewend bent en geleerd hebt, dat is de enige juiste wijze. Ga het niet zo doen als je denkt dat de examencommissie het wel zal willen hebben, want dan gaat het in negen van de tien keren fout.

Een, twee zaak moet de redactie nog even van het hart, en wel de volgende. Het Gilde geeft regelmatig Informaties uit, veelal voorzien van illustratief materiaal en daar is men echt wel een beetje trots op.

Het komt echter vreemd over als men dit illustratie-materiaal bij tijd en wijle in andere publicaties tegenkomt zonder hiervan op de hoogte te zijn. Wellicht is het iets meer volgens de spelregels in deze maatschappij als men even een verzoekje tot het Gilde richt.

Wij zijn ervan overtuigd, dat dan zondermeer toestemming verleend wordt, mits er natuurlijk geen commerciële belangen meespelen.

Gezien de tijd van het jaar meent de redactie alle lezers een prettige vakantie toe te wensen. Kijk zo hier en daar eens in een voor jou vreemde molen rond. Je beseft niet hoeveel wijsheid je dan kan opsteken door eens ver buiten je eigen kring te neuzen.

Een goede reis, veel plezier en daarna weer met volle overgave naar de molen.

Dames en Heren,

Dit jaarverslag over het verenigingsjaar 1985 zal weer bol staan van cijfers en feiten met betrekking tot de activiteiten van het Gilde. Om maar direkt met de deur in huis te vallen: het aantal leden op 31 december 1985 bedroeg 1248. Ten opzichte van 1984 is dit een netto ledenwinst van 44 personen.

Als één van de weinige molenverenigingen in Nederland kunnen wij U nog jaarlijks een ledenwinst melden. De ledenaanwas in 1985 was trouwens weer aanmerkelijk hoger dan die in 1984. Sinds 1980 is het aantal leden van het Gilde gestegen met 155 personen.

Van de 1248 leden waren er 583 in opleiding, 481 geslaagd en de overige leden waren verdeeld over de categorieën: buitengewoon lid, donateur, speciaal donateur, instrukteur en erelid.

De voorjaarsexamens vonden plaats in Bleskensgraaf, Vreeland, Uitgeest, Nunspeet, Garnwerd en Kampen. Er gingen 26 kandidaten op voor het examen waarvan er 20 slaagden.

De najaarsexamens vonden plaats in Heeze, Garnwerd, Loppersum, Nieuwe Tonge, Hoogeveen, Ane, Ede, Zoelen en Uitgeest. Hier namen 36 kandidaten deel aan de examens, waarvan er 26 slaagden. Het totaalresultaat over 1985 is dus 46 geslaagden van de 62 examenkandidaten, en dat is 74%.

De examencommissie had zijn handen vol aan deze 15 examendagen. Voor Eveline Pouw was het op 26 september de 100ste examendag. Niet dat zij die 99 keer daarvoor steeds gezakt was, maar als secretaresse van de examencommissie notuleerde zij de 100ste examendag en dat wil zeggen dat zij van 411 examenkandidaten de juiste en onjuiste antwoorden op papier vastlegde. Een hele prestatie, waarvoor hulde.

Er verschenen 4 Gildebrieven, dit keer voorzien van een grijze omslag en, zoals gebruikelijk, van een afbeelding van een draaiende molen op de voorzijde. Samen bevatten zij ruim 85 bladzijden leesvoer voor molenminnend Nederland.

In samenwerking met het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde ging de langverwachte korenmolenaarscursus van start, waarin zowel de theorie als de praktijk van het malen aan de orde komen. Via een inschrijvingsformulier in de Gildebrief en in Van Haver tot Gort kon men zich voor de cursus opgeven. De eerste certificaten zullen straks uitgereikt worden.

In samenhang met deze cursus verscheen de uitgave "Rond Zingende Stenen" ook een co-productie van beide organisaties en een Togisch vervolg op het eerder verschenen "Zingende Stenen". Ook aan deze uitgave verleende Dick Abelskamp weer zijn medewerking. Dit keer vulde hij 140 van de 222 bladzijden met wetenswaardigheden over de korenmolen.

Door de hoge kosten van deze uitgave verscheen er in 1985 één Informatie, maar dan wel een erg dikke. Verzamelinformatie I t/m X bevat een groot gedeelte van de inhoud van de vroeger uitgegeven Informaties, aangevuld met artikelen, die in de loop van de tijd zijn verschenen in de Gildebrief, waaronder alle artikelen over veiligheid op de molen.

Voor 1986 staan er weer 2 Informaties op stapel.

Ook in 1985 zette het Gildebestuur haar bezoeken aan de regio voort.

Op 18 en 19 oktober werd een bezoek gebracht aan Gelderland. Op vrijdagavond werd op molen De Kroon in Arnhem van gedachten gewisseld met Gelderse instrukteurs en na een overnachting in de jeugherberg, waar tegenwoordig ook de oudere jongeren welkom zijn, werden op zaterdag veel draaiende instruktie molens bezocht.

Het bestuur vergaderde in 1985 10 keer op diverse lokaties in Nederland. Als toehoorder bij deze vergaderingen voor de contactcommissie Gelderland trad per 1 januari 1985 Bob Zuidema op, die de plaats van Sip Stegeman had ingenomen.

Op 23 februari vond de jaarlijkse contactdag voor de contactcommissies van het Gilde plaats in Arnhem. Voortaan zal deze bijeenkomst in het najaar plaatsvinden.

Op 13 april vond de jaarvergadering plaats die door ruim 100 personen werd bezocht.

Nick Wortman verliet na 10 jaar het bestuur. Zijn plaats werd ingenomen door Boudewijn van Weel. Hans de Nie en Gerbrand de Vries werden beiden herkozen.

Elk werkend lid is via het Gilde automatisch verzekerd tegen wettelijke aansprakelijkheid. Vrijwillig kan men een persoonlijke ongevallenverzekering via het Gilde afsluiten. Een record-aantal van 518 personen maakte hiervan gebruik.

Op 15 maart vond in Naarden een vergadering plaats met het dagelijks bestuur van de Hollandsche Molen en op 20 maart en 18 september met het Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde. Het Gilde ervaart het contact met beide organisaties als erg nuttig en er zal naar gestreefd worden deze ontmoetingen jaarlijks te laten plaatsvinden.

Wij eindigen met de 13e Nationale Molendag, die op 11 mei werd gehouden. In totaal kwam het gevlucht van 548 molens in beweging en wij zijn er zeker van dat op 10 mei 1986 dit aantal nog groter zal zijn.

Dick Jan Braay
secretaris
april 1985

VERZEKERING VAN SCHADE AAN DE MOLEN

Nogmaals komen wij terug op de onderhandelingen met de verzekeringsmaatschappij Centraal Beheer over het al of niet opzetten van een verzekeringsvorm voor schade aan de molen.

Zoals in veel gevallen, kan ook hier gezegd worden dat de aanhouder wint. Na diverse vergaderingen van enkele bestuursleden en vertegenwoordigers van Centraal Beheer is uiteindelijk een verzekeringsvorm gevonden, waarmee beide partijen tevreden kunnen zijn.

Zag het er aanvankelijk niet naar uit, dat er een overeenkomst bereikt zou worden, de zaak kwam toch uiteindelijk rond.

Wij kunnen dus toezeggen, dat voor alle vrijwillige molenaars met ingang van 1 januari 1987 de mogelijkheid open staat zich te verzekeren tegen financiële gevolgen, voortvloeiend uit door hem (of haar) aan de molen toegebrachte schade.

Hoe e.e.a. uiteindelijk geregeld zal worden en wat de premies zullen zijn zullen wij in de volgende Gildebrieff uitvoerig meedelen.

Als organisatoren van de Nationale Molendag ben je natuurlijk heel erg benieuwd naar de aanwezigheid van wind.

Welnu, direkt 's morgens vroeg bij het wakker worden was het al duidelijk dat we wat wind betreft wel goed zaten.

En dat is dan direkt al een pak van je hart.

We hebben nl. enkele jaren geleden wel eens prachtige zonnige Molendagen gehad, maar dan vrijwel of geheel zonder wind. En wat je dan voor kommentaar krijgt uit den lande, berg je dan maar !

Iedereen wil dan, dat de Molendag verzet wordt enz.

Nou, dat zat deze keer dus allemaal wel snor !

Er is nog geen enkel formulier binnengekomen, waarop staat dat de datum verzet moet worden, dus we zullen er maar van uitgaan dat we volgend jaar weer dezelfde tweede zaterdag van mei zullen aanhouden.

Ook de samenwerking met de A.N.W.B. is deze keer erg goed geweest. We hebben in het najaar van 1985 een vergadering met hen gehad, waarin al ons kommentaar nog eens goed uitgepraat is.

Welnu, de A.N.W.B. kan niet aan al onze wensen voldoen, simpel omdat zij niet de enige organisator van de Landelijke Fietsdag zijn. Dus juist op het gebied van de reclame op de televisie kunnen zij helemaal niets voor ons versieren.

Maar verder hebben zij echt hun best gedaan, en dat resulteerde in maar liefst 61 routes (van de 123) met daarin opgenomen een of meer molens. Natuurlijk kun je op dit aantal ook nog wel weer kommentaar hebben, maar dat hebben wij in ieder geval niet !

Sommige molens liggen gewoon erg ver weg, en de fietsroutes zijn nu eenmaal maar zo'n 35 km. lang. Andere molens zijn in vorige jaren al eens of meerdere malen aan de beurt geweest, en de indelers van de routes moeten ook voor de broodnodige variatie zorgen.

In de A.N.W.B.-Kampioen stond een flink verhaal, en daarmee bereik je toch zo'n 2½ miljoen mensen.

Op de zaterdagochtend zelf, is ondergetekende nog enkele minuten op de TROS-radio geweest. Vlak nadat de A.N.W.B. een verhaaltje over de fietsdag had mogen vertellen, waarin onder andere naar voren kwam, dat ze wegens de regen toch wel bang waren, dat er minder fietsers zouden zijn dan vorig jaar, heb ik een wervend verhaaltje verteld met daarin ook nog even extra de vermelding dat het in onze mooie molens in ieder geval wel droog is. Ook Radio Noord gaf me de gelegenheid reclame te maken voor de Nationale Molendag.

Al met al mogen we over de publiciteit dit jaar beslist niet klagen. Plaatselijk zal er zo hier en daar wel anders over gedacht worden, maar ja, wij kunnen nu eenmaal niet elk plaatselijk blad dwingen om aandacht aan de molens te besteden. En zoals al vaker gezegd, dat kunnen de plaatselijke molenaars vaak zelf wel !!

Volgens de formulieren, die inmiddels in Hoogeveen in grote getale zijn binnen gekomen, hebben we toch met z'n allen een machtige dag gehad.

Natuurlijk was het zonder regen nog mooier geweest, maar we zijn toch in de eerste plaats molenaars, en die doen 't nu eenmaal met de wind, om maar eens een moderne kreet te gebruiken.

En dat was goed voor elkaar, dus enthousiaste verhalen.

Op 27 mei was er al bericht binnen van maar liefst 500 molens die hebben gedraaid. Het ziet er dus naar uit, dat we dit jaar een record-aantal zullen gaan halen.

Laat iedereen nog even nagaan of hij of zij z'n formulier al dan niet heeft ingestuurd. Uit Drenthe en Brabant en Limburg hebben we nog niet zo heel veel ontvangen.

Uit de formulieren, die tot en met 31 mei zijn ingestuurd hebben we vijf formulieren door loting getrokken.

Aan onderstaande personen zal een leuk prijsje worden gestuurd.

Vanzelfsprekend zal er via het blad De Molenaar weer een nabeschouwing worden gepubliceerd. Van elke provincie zullen we weer de leuke wetenswaardigheden vertellen.

Nogmaals stuur dus de formulieren naar Hoogeveen.

Omdat niet iedereen het blad De Molenaar leest, wil ik een klein leuk verhaaltje alvast doorgeven.

Ikzelf was uiteraard op De Zwaluw in Hoogeveen. Al enkele minuten stond er een jochie zo'n beetje naar me te kijken. Op een gegeven moment vraagt hij aan me: "Meneer, maakt u ook mensen dood?"

Je schrikt natuurlijk wel even, want wat gaat er in zo'n koppie om?

Ik vroeg hem, wat hij eigenlijk bedoelde, na hem eerst verzekerd te hebben dat ik dat natuurlijk niet deed. Hij dacht dat wij moordenaar genoemd werden. Kun je nagaan waartoe verkeerd verstaan al niet kan leiden.

Toen het knulletje weg was hebben we er uiteraard erg om moeten lachen.

We hebben het vele werk om de organisatie weer rond te krijgen met veel plezier gedaan. En als er dan zo'n grandioze molendag uitrolt ben je uiteraard voor iedereen, maar toch vooral ook voor jezelf, erg blij.

Iedereen weer bedankt voor het meewerken aan deze mooie dag, want zonder al die vrijwilligers en vakmolenaars, die voor de draaiende molens zorgen, zijn wij natuurlijk ook nergens.

Nogmaals bedankt.

Werkgroep Nationale Molendag

Dirk Jan Abelskamp

Gerlof Schaap

Bert van Uffelen

Winnaars van een

De winnaars van een prijs zijn:

R.P. Lemminga, Wijkstraat 22, 9679 EK Scheemda

J. Tigelaar, Peelstraat 55, 7887 TL Erica

Mevr. M.V.W. Hebels-van Eyk, Mallumse Molenweg 114, 7152 AV Eibergen

C.P.M. Franken, Boomaweg 41, 2553 EB Loosduinen

J.W.M. van Bercken, Burg. Conraetzstraat 27, 5913 BA Venlo

Zij krijgen zo spoedig mogelijk hun prijs toegezonden.

Verder nog een verzoek aan Limburg en Brabant :

Stuur je formulier in als je gedraaid hebt. Of hebben jullie niet gedraaid?

Dit geldt natuurlijk niet voor bovenstaande J.W.M. van Bercken!

1		2		3		4		5	6	7	8		9		10		11		12
	13		14		15								16		17		18		19
	20		21		22		23		24		25		26		27		28		29
30																			
	31		32		33		34		35		36		37		38		39		40
	41		42		43		44		45		46		47		48		49		50
	51		52		53		54		55		56		57		58		59		60
	61		62		63		64		65		66		67		68		69		70
	71		72		73		74		75		76		77		78		79		80
	81		82		83		84		85		86		87		88		89		90
	91		92		93		94		95		96		97		98		99		100

Horizontaal.

- 1 Automatische lichteboom.
- 7 Trede konstuctie rond torenmolen.
- 13 Zangstem.
- 14 Onbekend.
- 15 Duo molens achter elkaar.
- 16 Afzetting
- 17 Hierop liggend word men geplet.
- 18 Wadden eiland.
- 19 Nieuws dienst.
- 21 Deel v/d Blokvang.
- 22 Dit bijbels figuur maalt in Delfzijl.
- 23 Dik.
- 25 Geven vorm aan kap v/d molen.
- 28 Pers. vnm. woord.
- 29 Hijstoestel.
- 30 Boom.
- 31 Zitplaats.
- 35 Voorzetsel.
- 36 De P.T.T. doet het, doch de molenmaker soms ook.
- 37 Molen op de wind zetten.
- 38 Bijwoord.
- 39 Buitenste bord v/d roede
- 41 Type waterrad molen.
- 45 Moment.
- 46 Op deze nachtspiegel kan je rustig zitten.
- 47 Hijsinstallatie voor zakken.
- 49 Verbindingsbalk tussen daklijst en steenlijst.
- 51 Familie lid.
- 52 Voordelige functie van rietbedekking.
- 56 Voormiddag.
- 58 Gedroogd gras.
- 60 Jongensnaam.
- 61 Vang beveiliging.
- 63 Binnen.
- 65 Op dit moment.
- 66 Houtsoort.
- 67 Uitsparing in de buitenkant van de kast.[e.v.]

Verticaal.

- 1 Hiermede wordt het rietdek afgesloten.
- 2 Houtsoort.
- 3 Onderste steen.
- 4 Deel v/d blokvang.
- 5 Grondtoon.
- 6 Zette men vroeger het achtkant mee overeind.
- 7 Kammenwiel.
- 8 Kruik.
- 9 Diepte waarover het scheprad in het water tast.
- 10 Spijker.
- 11 Dit edele dier kan men aandraaien.
- 12 Bekleding van molen achtkant.
- 20 Achterste deel v/d wickenas.
- 21 Heuvel rondom de molen.
- 24 Alleen de kap draait, wat voor type molen is dit?
- 26 Spil.
- 27 In de zaanstreek had men in de kap ook een uitgang, hoe noemt men die?
- 28 Maat opnemen.
- 31 Omloop.
- 32 Het dit onderdeel wordt de steenspil aangedreven.
- 33 Onderdeel van een boom.
- 34 Legt men vaak in het touw.
- 36 Paar.
- 39 Indien zij zich niet te hoog oprichten, mogen zij best om de molen heen staan.
- 40 Voorzetsel.
- 42 Ontkenning [Eng.]
- 43 Hier kijkt men dwars doorheen.
- 44 Vind men veel op de standaard molens.
- 48 Dit dier herkauwt in Veere.
- 49 Hier zitten de neuten van de steenspil in.
- 50 Dit dier zet in de molen geen pruk doch een zak op.
- 51 Kook gerei.
- 53 Gebruikt men bij het billen van de steen.
- 54 Gleuf.
- 55 Kleine plaats.
- 57 As.
- 58 Gajes.
- 6 Deel v/h gezicht.
- 62 Volk.
- 64 Komt nog.

De contactcommissie Zuid-Holland organiseert in samenwerking met de Mühlenverein Im Kreis-Minden-Lühbecke een tweedaagse excursie naar Duitsland.

De tocht zal gemaakt worden langs de Westfälische Mühlenstrasse in de omgeving van Minden-Lühbecke.

In een schitterend gelegen gebied van 50 km. zult u in de gelegenheid gesteld worden om een aantal prachtige en vooral bijzondere molens te kunnen bezichtigen.

Een paar voorbeelden van molens, die wij hopen te bezichtigen, zijn:

De rosmolen te Oberbauerschaft, daterend uit 1797.

Het enorme wiel van deze molen heeft een omtrek van 32 meter en werd destijds getrokken door zes paarden.

De watervluchtmolen te Lahde; als windmolen helaas niet meer in bedrijf, maar de turbine is dagelijks nog wel in bedrijf voor het opwekken van stroom.

De fraai gelegen standerdmolen te Neuenknick, waarvan de trap haaks op de staartzijde van de kast is geplaatst.

De achtkantige stellingmolen te Meszlingen, welke is uitgerust met een dubbele windroos.

Dan hopen wij verder stops te maken bij:

- de ronde stenen beltmolen te Meisze,
- de achtkante beltmolen te Bierde,
- de schitterend gelegen ronde stenen grondzeiler te Seelenfeld,
- de achtkante stellingmolen te Petershagen,
- de met een kettingkruiwerk uitgeruste "Rodenbecker Mühle" nabij Minden,
- de ronde stenen molens te Stemmer,
- de Königsmühle" uit 1731 te Todtenhausen,
- de molens te Hartum, Nordhemmern en Südhemmern.

Dan nog 'n stellingmolen te Eilhauser en de in dezelfde plaats aanwezige waterradmolen.

Al naar gelang de tijd het toelaat, zullen meer of minder molens bezocht worden, dan is aangegeven.

Diner en de nacht zullen gebruikt en doorgebracht worden in hotel "Der Kaiserhof" te Porta Westfalica. Dit hotel ligt fraai gelegen aan de voet van een berg, waarop een monument en uitkijkplaats is gelegen. Vanaf dit punt heeft u een schitterend uitzicht op de bergketen, welke doorsneden wordt door de rivier de Weser.

- Deelname : Maximum 50 personen en is mogelijk voor iedere molen-enthousiast en echtgenote uit heel Nederland.
- Kosten : bedragen f 160,-- p.p.
- Inschrijving : in volgorde van binnenkomst van de betaling.
- Inbegrepen : reiskosten vanaf Gouda v.v. maaltijden - overnachting. normale reisverzekering.
- Niet inbegrepen : Lunchpakket voor de eerste dag i.v.m. tijdsbesparing onderweg. Consumpties.
- Vertrek : 19 september om 8.00 uur bij station N.S. te Gouda. Andere vertrekpunten zijn na overleg wellicht mogelijk.

- Terugkeer : 20 september om ongeveer 21.45 uur te Gouda.
- Meenemen : geldig paspoort. Wat Duitse Marken. Lunchpakket voor de eerste dag. (Voor drinken bij de lunch wordt gezorgd.)
- Annulering : Bij afzeggen verplicht men zich tot de betaling van 50% van de kosten tot twee weken voor vertrek; en 100% binnen de twee weken voor vertrek (dit i.v.m. de reeds dan door ons gemaakte kosten).
- Aanmelden : Geschiedt gelijktijdig met de betaling van de gehele kosten op rekeningnummer : 3098.189.231 RABO-bank Boskoop onder vermelding : excursie Duitsland.
- Wanneer u wilt gireren:
 Het gironummer van de Rabo-bank is 210824 ten behoeve van rekeningno. : 3098.189.231 onder vermelding : excursie Duitsland.
- Wanneer u per bank betaald:
 Het bedrag storten op bankrekeningnr.3098.31.210 ten behoeve van rek. 3098.189.231 onder vermelding : excursie Duitsland. U moet dus 2 bankrekeningnummers invullen op uw betaalopdracht !
- Storting van de gelden betekent deelname.
 Haast u, want wie het eerst komt, wie het eerst maalt !!
- De laatste datum van inschrijving is : 1 augustus 1986.

Inlichtingen : bij mevrouw A.L.C. Keuning, Hugo de Vriesstraat 8
 2771 JE Boskoop Telefoon : 01727 - 3329

Rabobank

opdrachtgever Van Heek

bedrag _____ gld ct

begunstigde rekeningnr 3098.31.210

naam Rabo

woonplaats Boskoop

betalingskenmerk 3098189231

handtekening _____

overschrijving **VIA DE BANK**

MOLENS IN NEDERLAND

Onder deze titel is een klein (21 x 15 cm), handzaam boekje verschenen dat 32 pagina's telt en dat ruim 50 kleurenfoto's en enkele tekeningen bevat. Het boekje is bedoeld voor bezoekers aan molens en andere toeristische trekpleisters, die wat meer over molens willen weten, maar hiervoor niet al te veel geld willen uitgeven.

Naast de vele foto's speelt de tekst, van de hand van de heer C.P. Braay, een belangrijke rol. Het boekje begint met een beknopte geschiedschrijving over de opkomst van molens, de ondergang ervan en hoe het toch nog redelijk goed afliep door het oprichten van verenigingen voor molenbehoud in Nederland.

Voorts worden achtereenvolgens de typen molens, die in Nederland voorkomen toegelicht en afgebeeld.

Twee doorsneetekeningen van G.J. Pouw, van een stellingmolen en een wipmolen verduidelijken de werking van de molen.

Vervolgens wordt aandacht besteed aan de molengang, de molentaal en het 'mooizetten'.

Eén van de laatste bladzijden van het boekje toont een kaartje met de verspreiding van wind- en watermolens en het voorkomen van molenconcentraties in Nederland.

Het hoofdstuk "Molenbezoek" besluit het boekje en geeft enige tips over het bezoeken van molens en de functie van de blauwe wimpel daarbij.

Het boekje wordt uitgegeven door de Klompenmakerij op de Zaanse Schans en is aldaar voor f 7,95 te verkrijgen.

Andere verkooppunten zijn De Valk in Leiden en de Kinderdijk.

Een deel van de opbrengst komt ten goed aan het onderhoud en de restauratie aan de molen "De Roos" in Delft, De Otter in Oterleek en een nog nader te bepalen Zaanse molen.

Er is reeds een uitgave in de Engelse taal beschikbaar en men is bezig met uitgaven in het Frans, Duits, Japans, Italiaans en Spaans.

Zodra deze beschikbaar zijn, berichten wij u daarover.

Het boekje kan ook per giro/bank besteld worden. Daarvoor dient u f 10,-- (boekje, verpakking en portokosten) over te maken op bankrek.no. 68.21.12.569 t.n.v. Klompenmakerij J. Kooijman (N.M.B. Landsmeer). Het postgironummer van de N.M.B. in Landsmeer is 17410.

Vermeldt u s.v.p. duidelijk "Molens in Nederland", het aantal exemplaren en of U de Nederlandse of Engelse versie wenst te ontvangen.

DE DOESBURGERMOLEN

Even aandacht voor een oude standerdmolen, zoniet de oudste, van ons land.

Het betreft hier de Doesburgermolen te Ede.

Vrijwillig molenaar A. Wijnia heeft betreffende de bouw en de geschiedenis van deze molen een aardig boekje geschreven.

Voorzien van foto's en tekeningen geeft het geheel een goede indruk van de molen.

Het boekje is te bestellen door overmaking van f 6,-- op girorek. 42.30.747 t.n.v. A. Wijnia te Barneveld. Rekening : Doesburgermolen.

De kosten zijn inclusief portokosten.

Wij bevelen het boekje en het doel, waarvoor uitgegeven (nl. een financiële bijdrage in het onderhoud) van harte aan.

ZATERDAG 23 AUGUSTUS 1986

DRENTSE MOLENDAG

Contactadres: M. Noordhoek

Tel. 05219 - 1502

HOUTHANDEL EN HOUTZAGERIJ

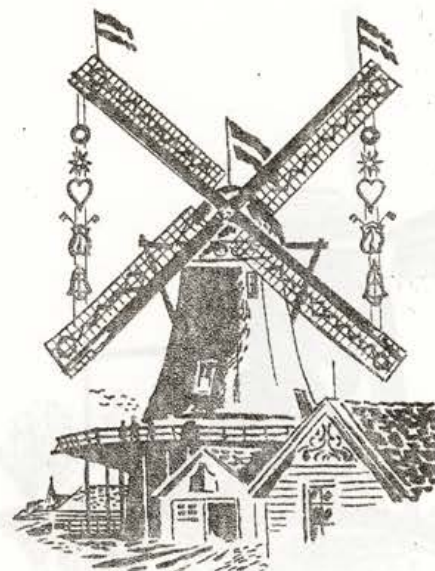
CORN. HEIJMAN B.V.

Levering van diverse houtsoorten t.b.v.
Scheepsbouw-Molenbouw-Bungalows etc.

Levering ook aan particulieren

Vraag onze uitgebreide houtsoortenlijst.
Tel. 03402 - 31308

Houthandel en Houtzagerij
Corn. Heijman B.V. Nieuwegein.

Vlak bij Duifhuis stond de watermolen van de ongeveer 333 ha grote polder "Groot Houdijk". Het was een wipmolen met scheprad, die het overtollige water uit de polder naar de Rijn maalde.

Van deze molen is ons uit allerlei bronnen heel wat bekend geworden. Voor de vorige artikeltjes waren wij bijna uitsluitend aangewezen op het polderarchief en de dissertatie van Dr. C.J. van Doorn, Het oude Miland. Sindsdien hebben wij echter ook de beschikking gekregen over de gegevens uit het archief van de vereniging "De Hollandsche Molen" en tevens is ons over deze molen wat bekend uit het boek van Jhr. L.F. Teixeira de Mattos: "De waterkeringen, waterschappen en polders van Zuid-Holland."

Hij schreef dit boek in 1908, en verwerkte hierin allerlei gegevens, ook over de bemaling, die hij in de voorafgaande jaren had verzameld.

Deze wipmolen was geheel van hout. Het onderstuk was gedekt met riet.

De molen had een vlucht van 24.20 m. Het negentiende eeuwse ijzeren scheprad had een middellijn van 4.58 m. De schoepbreedte was 46 cm. en de hartlijn van de wateras lag 30 cm. boven N.A.P.

Deze gegevens zeggen u misschien weinig, maar voor de insider zijn dit belangrijke gegevens en deze zullen Jhr. Teixeira de Mattos ook wel dankbaar zijn dat hij het zo precies heeft uitgemeten.

Het peil van de polder is 1.65 N.A.P. en het Rijnpeil 017 N.A.P.

Dus moest de molen het water bijna anderhalve meter opwerken. Op het goede voorbeeld van de reeds van de polders Mijzijde en 's Gravesloot, die reeds in 1884 fuseerden, sloten Kamerik Teijlingen en Groot Houdijk in 1908 een overeenkomst voor de gemeenschappelijke bemaling door het stoomgemaal van Teijlingen. Daarmee was de molen overbodig geworden en dus was hij gedoemd te verdwijnen. Voor het echter zover was maakte Hendrik van Kempen - toen nog een kleine jongen - er een schilderijtje van. Dat schilderijtje was voor zijn tante, mevrouw G. van Kempen-Spek, die thans de oudste inwonster van Kamerik is.

Het schilderijtje, dat de enige afbeelding van de molen is, die momenteel bekend is, wordt nog steeds door de familie van Kempen met zorg bewaard.

Jammer is het, dat er nogal wat barsten in de verf zijn getrokken.

De jonge van Kempen had toen blijkbaar zijn latere procedé, dat het barsten van de verf absoluut uitsloot, nog niet uitgevonden.

De familie Spek is in 1810 op de molen gekomen. In dat jaar kwam de 25-jarige Alphenaar Cors van der Spek (kortweg Cors Spek genoemd), naar de Houdijk. Hij was er molenaar tot 1857, waarna zijn zoon Arie molenaar werd. In 1908 (hij was toen 78 jaar) werd de molen op non-actief gezet en werd het bovenhuis, de wip, gesloopt.

Twee jaar later overleed de molenaar, waarna ook de rest van de molen verdween.

De oudste bekende molenaar is Gijsbert Hogeboom, die van 1775 tot 1786 molenaar was met een verdienste van f 70,- per jaar.

In 1787 was Hendrik Griffioen de latere molenaar van Kamerik Mijzijde er een jaar als waarnemer, en van 1788 tot 1810 zien we dan Arijs van der Poel als molenaar vermeld.

Voor hen waren er natuurlijk lange rijen molenaars geweest. Maar van hen weten we niets door het ontbreken van molenrekeningen.

De namen zeggen ons trouwens weinig. Alleen zullen we op den duur merken dat het steeds dezelfde families zijn, die molenaars 'leverden'.

Het malen moet de mensen blijkbaar in 't bloed hebben gezeten. Ook hier zal de oudste molen omstreeks 1790 zijn gesticht. We vinden er nergens iets van opgetekend en het kan daarom ook wel eerder zijn geweest. Dat is moeilijk te zeggen.

In ieder geval is er in 1594 een nieuwe molen gekomen. Misschien was de vorige wel bij het beleg van Woerden in brand gestoken. Lang heeft de molen van 1594 niet gemalen, want reeds in 1643 werd er weer een nieuwe gebouwd. Naderhand zien we niet meer de bouw van een nieuwe molen aangetekend staan. Wel kwam er in 1788 een bovenhuis op de molen en kreeg hij in 1781 een nieuwe as en in 1784 een nieuw (houten) scheprad en nieuwe kammen en staven aan de wielen.

Het houten scheprad werd in de vorige eeuw vervangen door een ijzeren. Maar ondanks deze 'modernisering' heeft de molen het tegen het stoomgemaal toch niet kunnen bolwerken.

N.P.

STANDBADMOLEN

LIMBURGS MOLENWEEKEND

Vanuit Kerkrade bereikte ons het verzoek om een te polsen via de Gildebrieff of er belangstelling bestaat voor een "MOLENWEEKEND", te houden in Limburg.

De kosten zullen voor het geboden programma uiterst laag zijn. Het programma zelf is als volgt:

- Aankomst te Kerkrade zo tussen 19.00 en 24.00 uur
- Overnachting in de prachtige oude Abdij van RoIduc
- Ontbijt in de Abdij, zaterdag 's morgens
- Excursie door Limburg per bus
- Limburgse koffietafel in de Oude Laethof + f 15,-- per persoon
- Rondleiding door de Abdij van RoIduc, Rococo bibliotheek, Bisschopskamer, Abdijkerk, de Crypte anno 1104
- Daarna eventueel film of dia-avond
- Zondagmorgen ontbijt, waarna gelegenheid voor kerkbezoek
- Rondleiding om de Abdij door bos en veld, waarbij, indien de tijd dit toelaat, bezoek aan de complete turbinemolen van Baelsberg, eveneens van + 1104.
- Warme maaltijd, afschei en vertrek.

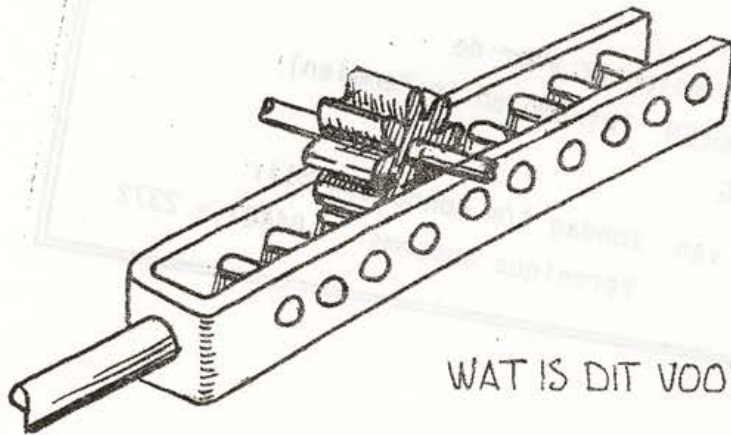
Afstand tussen de Abdij en het station + 30 min. lopen.

Komt men met de auto, dan is de parkeerruimte nagenoeg onbepaald.

Belangstellenden kunnen zich melden bij Dick J.M. de Boer,

Albertuslaan 384, 6461 TR KERKRADE

Het al of niet doorgaan is afhankelijk van het aantal deelnemers.

WAT IS DIT VOOR'N MOLENZAAK?

Slechts van één vrijwilliger mochten wij een oplossing ontvangen van de molenzaak van de Gildebrieff van maart 1986.

De oplossing, die gegeven werd, was nog goed ook ! Deze vermeldde nl. het woord "krabbelrondsel" van een zaagmolen.

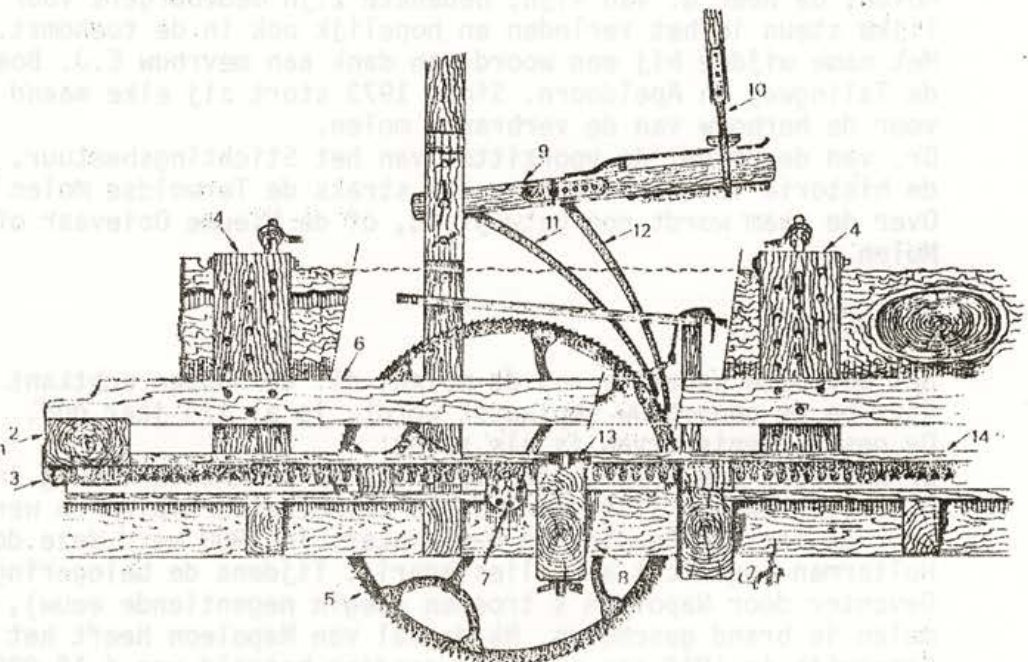
In de zaagmolen worden de te zagen stammen, balken en planken op de zaagslede door de zaagramen gevoerd. Deze voorwaartse beweging wordt verkregen van het krabbelwerk, dat uit het krabbelrad, de krabbel-as met daarop 2 of 3 krabbelrondsel, bestaat.

Eén rondsel voor iedere zaagslede, die de molen rijk is.

De hierbij geplaatste tekening verduidelijkt veel.

KRABELWERK VAN EEN ZAAGMOLEN

1. Te zagen boom
2. Sledehoofd
3. Krabbelheugel
4. Sledepollen
5. Krabbelrad
6. Pollenbalk
7. Rondsel
8. Zaagramtriem
9. Krabbelarm
10. Krabbelstok
verbonden met naastliggend zaagram
11. Krabbelpal
12. Krabbelaar
13. Geleidekikker
14. Sledestuk

ADVERTENTIE

GEZOCHT : Een vrijwillige molenaar voor de
VAN TIENHOVENMOLEN (windmolen in Bemelen)

ZUID - LIMBURG

Inlichtingen van zondag t/m donderdag bij:
Veronique Aussems 04407 - 2372

EERSTE STEENLEGGING TERWOLDSE MOLEN 10 APRIL 1986

Op de fiets was burgemeester J.H.J. van Blommestein van de gemeente Voorst op 10 april naar Terwolde getogen om bij de in aanbouw zijnde molen aan de Wijkseweg / Twelloseweg de eerste steen te metselen. Hij werd daarbij geassisteerd door de vijfjarige Elske de Ruiter. Haar vader treedt nu op als adviseur bij de bouw van de molen, maar hoogstwaarschijnlijk wordt hij, als de wieken eenmaal draaien, de vaste molenaar.

Het officiële gedeelte werd vanwege de slechte weersomstandigheden voortgezet in het Priëlgebouw. Hier hield de burgemeester een toespraak, waarin hij zijn bewondering uitsprak voor het particulier initiatief dat in Terwolde van de grond is gekomen. De herbouw van de molen stoelt op een breed draagvlak van de bevolking.

Financiën

De penningmeester van de Stichting Herbouw en Exploitatie Terwoldse Molen, de heer G. van Rijn, bedankte zijn medeburgers voor hun gelijke steun in het verleden en hopelijk ook in de toekomst. Met name wijdde hij een woord van dank aan mevrouw E.J. Boerman van de Talingweg in Apeldoorn. Sinds 1973 stort zij elke maand vijf gulden voor de herbouw van de verbrande molen.

Dr. van de Molen, de voorzitter van het Stichtingsbestuur, schetste de historie van de achtkant, die straks de Terwoldse molen siert. Over de naam wordt nog getwijfeld, of de Nieuwe Ooievaar of Holtermans Molen.

Historie

Het bovenste gedeelte van de molen, nl. de houten achtkant die volgend jaar op de onderbouw geplaatst wordt, is al 170 jaar oud.

De geschiedenis ervan is als volgt:

Er was eens een molen, die stond aan de Klinkenbeltseweg in Deventer. Die molen was in 1734 gebouwd als zeembereidersmolen en werd gerund door de familie Geesink en Bussemaker. In 1800 werd deze door Jan Holterman ingericht als olieslagerij. Tijdens de belegering van Deventer door Napoleon's troepen (begin negentiende eeuw), werd de molen in brand geschoten. Na de val van Napoleon heeft het Koninkrijk Frankrijk in 1815 een schadevergoeding betaald van f 12.000,--, waarna een nieuwe Holtermans molen op precies dezelfde plaats verrees.

Nieuw leven

In 1830 ging de molen over naar de familie ten Hove, die in 1881 de molen overdeed aan de molenmaker Looman. Deze op zijn beurt verkocht hem aan Van Altena, die de molen verbouwde tot korenmolen.

In 1894 ging de molen voor de prijs van f 6.300,-- opnieuw in andere handen over. De familie Kreeftenburg werd de nieuwe eigenaar.

De molen verwerkte lange tijd boekweitmeel, dat gebruikt werd voor pannenkoeken en poffertjes. In 1926 werd de oude windmolen gemechaniseerd en werden de wieken verwijderd.

Holtermans Molen uit Deventer kwam in 1976 voor de symbolische prijs van één gulden in het bezit van de Vereniging tot Herbouw van Holtermans Molen.

Op advies van de heer Malisse van de Gelderse Molencommissie is de molen door molenmaker Groot Roessink in dat jaar afgebroken. Het achtkant en een gedeelte van de kap werden zolang opgeslagen aan de Wijkseweg in Terwolde, waarmee een voorlopig einde aan de geschiedenis van Holtermans Molen kwam.

Volgend jaar echter gaat molenmaker Groot Roessink de uitelkaar genomen eikenhouten onderdelen weer in elkaar zetten, waarna de molen in alle luister hersteld zal zijn.

Genever

Ter ere van deze feestelijke eerste steenlegging werd als primeur voor Nederland door burgemeester van Blommenstein, een fles Molen-genever ontkurkt. Deze genever komt in mei in de handel.

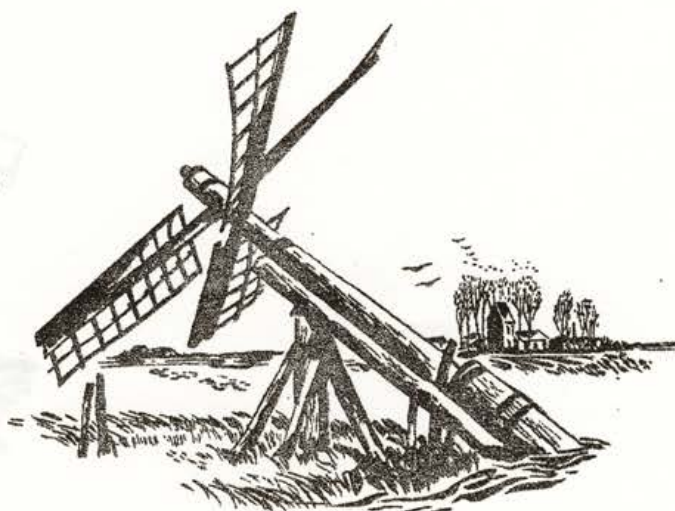
Eerstejaarsleerlingen van de Sprengengaarde uit Apeldoorn, die de opleiding MBO-CCD (Middelbare Beroeps Opleiding Consumptieve en Civiele Diensten) volgden, verzorgden op voortreffelijke wijze het natje en droogje van de aanwezigen.

Ans van Achterberg

NIEUWE LEDEN VAN HET GILDE

J.H.A. de Bruijn, Koewei 16, 6843 ZK ARNHEM
P.H. Sijben, Ariënsstraat 11, 5931 HM TEGELEN
R.C.R. Brommer, Patrijzenlaan 26, 1766 JR WIERINGERWAARD
S. Bezema-Tel, F.Clockstraat 162, 9665 BJ OUDE PEKELA
J.P. Lebbing, Maalderijstraat 39, 2265 XD LEIDSCHENDAM
M. Heidema, H.Heijermanstraat 72, 9673 HS WINSCHOTEN
E.J. de Steenwinkel-v.d.Berg, Kon.Julianaweg 97, 2264 BC LEIDSCHENDAM
D.F.F. Ettema, nr. 19, 9448 XA MARWIJKSOORD
J.A. Bogert, Frans Halslaan 13, 6814 JN ARNHEM
E. Venema, Utrechtseweg 119, 3702 AB ZEIST
S.C.M. Marteijs, Oranjestraat 11, 4515 CA IJZENDIJKE
C.H.J. Baeten, Vackenordestraat 43, 8081 TH ELBURG
E. Lodder, Traland 19, 7152 GD EIBERGEN
G.J. de Vlieger, Standerdmolen 43, 3297 TK PUTTERSHOEK
H. Bikker, Overslingeland 14 II, 4225 NJ NOORDELOOS
D.A. Smolders, Crooswijksestraat 67, 3034 AD ROTTERDAM
T. van den Berg, 't Kerkestuk 6, 2811 BG REEUWIJK
G.J. Vermeer, Heemskerkstraat 6, 2805 SP GOUDA
R.B.L.J. Seegers, Botsestraat 23, 6579 JA KEKERDOM
B. de Ruiter, Jhr.v.Nahuyssstraat 47, 7731 EB OMMEN (S-donateur)
G.P.C. Gabriëlse, Molenweg 23, 4374 BE ZOUTELANDE
P.E.M. Berkers, Pr.Irenestraat 22, 5731 ET MIERLO
L.M. de Graaff, v.Oldebarneveldtstraat 243, 3862 SL NIJKERK
J.L. Stamhuis, Delfstraat 33, 9919 BE LOPPERSUM
W.P. Schultz, Gramsbergenlaan 14, 2541 AK 's GRAVENHAGE
F.K. Kolman, Stompwijkseweg 26, 2266 GE LEIDSCHENDAM
A. Raaphorst, Chopinstraat 88, 2551 SZ 's GRAVENHAGE
J. Buurma, Voorstraat 26, 9696 XH OUDE-SCHANS
L.H.J. Nagelkerke, Dorpsstraat 9, 4413 BK KRABBENDIJKE
A. van Riel, Oude Bredaseweg 17, 4803 AT BREDA (S-donateur)
N.D. Ribbens, Tjotterkade 38, 2725 GW ZOETERMEER
A.M. Wiebrens, Molenstraat 57, 4311 EB BRUINISSE
H. Snijders, Aalscholverring 5, 2623 PC DELFT
C.C.M. vt Westende, Aalscholverring 5, 2623 PC DELFT
G. ten Broek, Schuitendiep 12, 9711 RC GRONINGEN
E. de Kuyper, Grote Schelluinsekade 18, 4204 TX GORINCHEM (donateur)
P.M.H.M. Ravenstein, Spoorlaan 5, 5591 HT HEEZE
A.W.M. Meeuws, Noordplein 9, 5711 VN SOMEREN
L.W.F.P. Bakker, Briandlaan 158, 2037 XS HAARLEM
F.L.B. Bettink, Weeshuisstraat 7, 4116 BN BUREN

VERSLAG VAN DE ACTIVITEITEN DIE IN 1985 OP MOLEN "WINDLUST" TE WATERINGEN PLAATSVONDEN.

Nadat op 18 januari 1985 de toerenteller op nulstand gezet was, heeft de molen t/m 21 december 1985 (datum waarop de kerstster gemonteerd is) 151.917 omwentelingen gemaakt.
In 1984 was dit ruim 100.000. Deze stand was nu al eind augustus bereikt. Door deze stand kan de Stichting rekenen op f 1.250,-- maalpremie.

- Dit gebeurde op:
- A. 44 zaterdagmiddagen
  - B. 3 zondagen
  - C. 13 middagen in de week
  - D. 8 avonden
  - E. 7 hele dagen

Totaal ongeveer 350 uren.

A. Gebruikelijk, t.b.v. malen, c.q. draaien, bezoek ontvangen en instructies geven aan de 4 leerling-molenaars.

B. Op verzoek : + 1 maal groep Duitsers (gasten van Velo)
+ 1 maal gasten van de Fam. Bom
+ 1 maal Volksdansgroep uit Tsjechoslovakije

C. Voor bezoek van : - een Chinese handelsdelegatie
- een groep Japanse ingenieurs
- enige schoolklassen (w.o. 3 Wateringse scholen)
en wegens werkzaamheden aan de molen.

Op 18 december 1985 heeft de heer Vellekoop, provinciaal molendeskundige, de molen bezocht i.v.m. de inspectie t.b.v. de meerjaren begroting.

D. Tijdens de braderie
de wielerdag (tot 23.30 uur)
de waterpop (tot 00.30 uur)

Om te malen, omdat er 's zaterdags niet genoeg wind was

Brandweeroefening (deze oefening ging echter niet door omdat de brandweer uit moest rukken i.v.m. een auto die te water geraakt was)

- E. 15 april 1985 : 2 scholen ontvangen
30 april 1985 : Koninginnedag (deze dag ontvingen wij de President van Zwitserland, weliswaar incognito)
7 mei 1985 : Weer twee scholen ontvangen
11 mei 1985 : Nationale Molendag
15 juni 1985 : Bradering (09.00 - 19.00 uur)
25 juli 1985 : Wielerdag
6 sept. 1985 : Bezoek "Natte Waterstaat" (directie waterhuishouding en waterbeweging)
21 dec. 1985 : Om de tellerstand over de 150.000 te brengen.

De molen was 5 maal gepavoiseerd, t.w.:

- 30 april : Koninginnedag
- 11 mei : Nationale Molendag
- 13-15 juni : Braderie
- 25 juli : Wateringse wielerdag
- 5 oktober : Opening tentoonstelling van Historische Werkgroep in de Hofboerderij.

De avond van 4 mei hing de vlag halfstok wegens dodenherdenking.

Van 26 oktober tot 30 oktober stond de molen in de rouwstand i.v.m. het overlijden van een familielid van de familie Bom.

Tijdens al dat draaien is er in 1985 gemalen : 201 zakken à 50 kg tarwe
16½ zakken à 50 kg gerst
11½ zakken à 50 kg rogge

Op 28 oktober en 30 oktober is door de firma van Lierop te Alphen aan de Rijn de molenromp met hoogwerker en stoomspuit schoongespoten en van algvorming ontdaan. Daarna zijn door de Firma Weboma reparaties aan het metselwerk (uithakken, opnieuw inmetselen van scheuren) in de romp verricht en waar nodig bijgepleisterd.

Op 19 december 1985 is door de firma H. Verbij, molenmaker, reparatie uitgevoerd aan de rollenwagen t.b.v. kruien.

Door de molenaars met hun leerlingen zijn diverse onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd:

- Van de luizolder en de steenzolder zijn de muren schoongemaakt en gewit
- De kruirol is uitgehakt en vervangen
- Het gehele kruitwerk is gesmeerd
- De molenzeilen zijn van rode Hydrolin voorzien (4 en 8 juni 1985)
- 3 Spaken, geleverd door Weboma, zijn in het kruitwiel vervangen en enige beugels zijn hiervoor gelast.
- De lampenhouders van de feestverlichting zijn gedemonteerd en ontroest en op een nieuwe plaats weer gemonteerd.
- De kammen en staven zijn 'gewassen'.
- Het gaande werk is gesmeerd
- Het stellinghek is geverfd
- De roeden zijn geteerd
- Het hekwerk is behandeld met Tencorex
- De zolders zijn zeer regelmatig geveegd en geraagd
- Rotten plekken in het houtwerk zijn uitgehakt en uitgefreesd en van Zusex (2 componentenmassa) voorzien.

Door de Stichting is in het verslagjaar een haakse slijpmachine aangeschaft, welke gebruikt kan worden bij het onderhoud. Deze machine is bij de molenaar in beheer.

Voordelig 'op de kop getikt': een steenspil, pasbalk met kussenblok, 'peerijzer' en een molenrijn, dit t.b.v. het te realiseren 2e maalkoppel. Bovengenoemde materialen zijn door een van de molenaars op 28 december 1985 uit Z.Beijerland gehaald en naar Wateringen gebracht. Voorts is er optie verkregen op een nog in goede staat verkerend koppel maalstenen.

In het verslagjaar 1985 werden 1500 bezoekers ontvangen. Hierbij waren nogal wat buitenlanders.

Er werd aan vrijwillige bijdragen en verkoop van kaarten en zeefdrukken (Rabo-bank) f 447,70 ontvangen en aan de penningmeester afgedragen.

De kerstster, die op 21 december gemonteerd en op 4 januari gedemonteerd is, heeft elke avond gebrand.

Op 6 januari 1986 tellerstand: 152.936 (doorgegeven naar het Provinciehuis). De teller wordt niet meer in nulstand gezet, doch blijft doortellen.

Tot zover de activiteiten, die in het jaar 1985 op de molen "Windlust" te Wateringen plaatsvonden.

De molenaars C.P.M. Franken
G.W.M. Barendse

GASTGEVEND MOLENAAR

SUAMEER "DE HOOP" C. de Vos, Koarte Miente 17, 8491 BL AKKRUM
Tel. 05665 - 1266

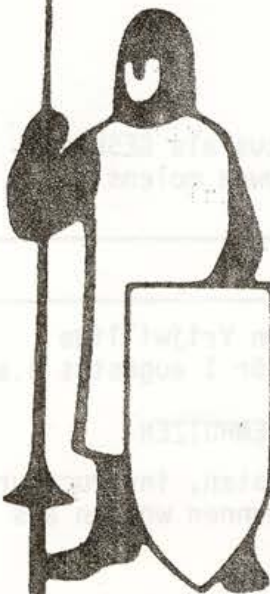
Ewen Aandacht!!

"ROND ZINGENDE STENEN" en "ZINGENDE STENEN"

Men kan zich nog tot 1 juli opgeven voor de cursus "Rond zingende Stenen". De geïnteresseerden, die zich voor de vorige cursus hadden opgegeven en 'uitgeloot' werden, hebben zich niet allemaal voor de nieuwe cursus opgegeven. Uw opgave van de vorige keer geldt niet voor de komende cursus, dus mocht u nu meedoen met deze cursus, wilt u zich dan alsnog opgeven ?

U kunt zich opgeven bij : G.W.M. Barendse, Beatrixstraat 79,
2685 BH POELDIJK Tel. 01749 - 45580

**SCHADE DOOR HOUTWORM, BOKTOR,
ZWAM EN SCHIMMEL?
DOORSLAAND OF OPTREKKEND VOCHT?
OVERLAST VAN DUIVEN OP GEBOUWEN?**

VRAAG RENTOKIL OM EEN GRATIS EN VRIJBLIJVENDE
INSPEKTIE EN EEN DESKUNDIG ADVIES.

LEDEN VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS EN
MOLENBEHEERDERS ONTVANGEN VOOR WERKZAAMHEDEN AAN
MOLENS 10% KORTING.

RENTOKIL HEEFT VESTIGINGEN IN GEHEEL NEDER-
LAND DUS OOK DICHT BIJ U.

BEL NU: 070-99 65 64

Rentokil

beschermt en bestrijdt

Postbus 52, 2280 AB RIJSWIJK (Z.H.) Volmerlaan 9, 2288 GD RIJSWIJK (Z.H.)

Dit voorjaar deden 33 kandidaten examen voor het diploma VRIJWILLIG MOLENAAR.
Van deze 33 kandidaten slaagden er 23.

dinsdag 29 april 1986 op molen "De Hoop" te Maassluis

E. Edixhoven uit Rotterdam; R.W. Dompseleer uit Middelburg en C.D. Eisma uit Wassenaar.

woensdag 7 mei 1986 op de Veenhuizermolen te Heerhugowaard

R. Boulengier uit Broek in Waterland; P.J. de Moes uit Hilversum
Mej. S.A.M. Wijnsma uit Uithoorn en S. Beers uit Alkmaar.

vrijdag 16 mei 1986 op molen nr. 5 van de Overwaard te Kinderdijk

A. van Krimpen uit Alblasterdam; F. Harteveld uit Benthuizen en
W.J. Rigter uit Noordeloos

donderdag 22 mei 1986 op molen "De Zwaan" te Lienden

A. Bijlard uit Zaltbommel; J. van de Linden uit Rijswijk (Gld.);
E.J. Top uit Dordrecht; N.A.C. Westerdal uit Utrecht en
Mevr. J.P. Roefs uit Tiel

woensdag 28 mei 1986 op molen "De Puollen" te Dronrijp

W.G. Wijning uit Joure ; M.T. Hazenberg uit Grijskerk en
D.J.B. Magré uit Enumatil

donderdag 5 juni 1986 op molen "De Korenschoof" te Noordlaren

J.L.M. Franssen uit Noordlaren en M.A. Andriessen uit Enumatil

vrijdag 6 juni 1986 op de "Anermolen" te Ane (Gramsbergen)

H. Demoet uit Apeldoorn en S.J.T. Schaper uit Coevorden

vrijdag 13 juni 1986 op molen "Hermien" te Harreveld

H.T.E. Visser uit 's Heerenberg

Wij wensen al deze geslaagden succes met hun nieuwe status als GESLAAGD
VRIJWILLIGER en hopen dat zij allen op de hun toevertrouwde molens een
bijzondere fijne tijd zullen hebben.

OPGAVE KANDIDATEN NAJAARSEXAMENS 1986

De contactcommissies en contactpersonen van het Gilde van Vrijwillige
Molenaars kunnen de kandidaten voor de najaarsexamens vóór 1 augustus a.s.
opgeven aan:

Jan Spruit, Molenviergang 8, 2761 BK ZEVENHUIZEN

Wilt u bij uw opgave ook vermelden : geboortedata kandidaten, instructeurs
van de kandidaten en welke molen(s) eventueel gebruikt kunnen worden als
examenmolen ?

HOUTZAGEN

In ons land zijn er nog een drietal molens, die op oude ambachtelijke wijze bomen verzagen tot balken of planken.

Deze molens zijn twee windmolens, t.w. "De Heesterboom" te Leiden en "De Rat" te IJlst. De derde is de watermolen van Singrave.

Ondanks dit toe te juichen feit, is er maar weinig literatuur beschikbaar van het hoe en waarom van het houtzagen.

Toch komt daar heel geleidelijk verandering in door de inhoud van de Molenaarsrapporten, uitgegeven door de Stichting Houtzaagmolen "De Rat" te IJlst. Deze rapporten geven uiteraard een overzicht van het reilen en zeilen op molen "De Rat", maar het grootste deel van de rapporten, tot nu toe verschenen, is steeds weer een uitgebreide beschrijving van het zagen met de molen en een goede technische beschrijving.

Als dit zo nog een aantal jaren doorgaat, zal er op den duur een handboek voor houtzagers ontstaan.

Deze, door de heer H.J.C. van der Woude geschreven, rapporten verdienen dan ook de nodige aandacht. De rapporten kunnen besteld worden door overmaking van f 10,-- + f 2,10 porto op bankrekening 32 61 14 785.

Het gironummer van de bank is 820973, met vermelding "Molenaarsrapport 1984/1985 t.n.v. Stichting Houtzaagmolen De Rat te IJlst.

Rijkssubsidieregeling Monumenten

De Hollandsche Molen heeft onlangs een schrijven gericht naar alle moleneigenaren om hen te wijzen op de veranderde subsidieregeling. Omdat de inhoud van deze brief ook voor vrijwillige molenaars van belang is te weten, drukken wij de inhoud van deze brief hieronder af. De wijziging op de achterzijde van de brief, waarvan in de tekst sprake is hebben wij korthedshalve niet opgenomen. Wij verzoeken de vrijwilligers om over deze brief met de moleneigenaars te praten, opdat zoveel mogelijk molens in de gemeentelijke meerjarenprogramma's terecht zullen komen.

DE HOLLANDSCHE MOLEN

Aan alle moleneigenaren

datum: mei 1986

kenmerk: LE/dK/SvR

Onderwerp: Rijkssubsidieregeling Restauratie Monumenten

Voor het restaureren van monumenten is vanaf 1 januari 1986 de "Rijkssubsidieregeling Restauratie Monumenten" door de Minister van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur van kracht verklaard. Deze regeling vervangt de zogenaamde "Tijdelijke Bijdrageregeling Restauratie Monumenten" (RRM).

In dit nieuwe subsidie-regiem is aan de gemeente een belangrijke plaats toegedacht. Jaarlijks dient de gemeente vóór 1 september een zogenaamd meerjarenprogramma bij de Minister in te dienen. Dit meerjarenprogramma dient bij raadsbesluit te worden vastgesteld en geeft de prioriteiten aan van de in de gemeente te restaureren Monumenten.

Het eerste meerjarenprogramma omvat de periode 1987 t/m 1991, waarbij de tot nu toe gebruikelijke subsidiepercentages van kracht blijven: voor stichtingen e.d. 80% en voor de overige eigenaren 70% van de subsidiabele restauratiekosten. Aanvankelijk stonden in de subsidieregeling andere percentages vermeld. Na verschijning van de RRM is het desbetreffende artikel echter gewijzigd. Deze wijziging vindt u op de achterzijde van deze brief.

Indien uw molen(s) binnen genoemde periode aan een restauratie toe is (zijn), dient u een aanvraag daartoe in te dienen bij de raad van de gemeente waarin uw eigendom staat. Deze aanvraag kan dan in het gemeentelijk meerjarenprogramma opgenomen worden. Besluit de gemeenteraad uw aanvraag niet in het programma op te nemen, dan kunt u daartegen alle zwaar aantekenen krachtens de wet AROB. Indien uw molen(s) niet in genoemd programma is (zijn) vermeld wordt rijkssubsidie bij voorbaat uitgesloten.

Uw aanvraag voor een restauratie-subsidie moet u laten vergezellen van een raming of begroting van de kosten. Uw molenmaker kan u behulpzaam zijn bij het opstellen hiervan. Een bestek is niet vereist. Wellicht kan uw gemeente u meedelen hoe de raming of begroting gespecificeerd moet worden. Overigens is genoemde aanvraag vrijblijvend, een tussentijdse bijstelling van de begroting is bijvoorbeeld mogelijk.

In het kader van de prioriteitenstelling is het van belang dat uwerzijds de betekenis van uw molen(s) wordt beklemtoond. De beschikbare middelen maken immers honorering van alle aanvragen onmogelijk. Uiteraard is het ook van belang uw aanvraag tijdig in te dienen.

Voor nadere informatie is het van belang tijdig in overleg te treden met het gemeentebestuur waaronder uw molen(s) ressorteert/resorteren. Uiteraard is deze opmerking niet relevant voor molens die gemeentelijk eigendom zijn.

In de hoop u met deze informatie van dienst te zijn,

met de meeste hoogachting,

J. A. A. Dallmeijer-Bremer

[Handwritten signature]

mw J.A.A. Dallmeijer-Bremer, secretaris. dr. ir. R. van de Waal, voorzitter.

N.B. De mogelijkheid blijkt te bestaan molens die niet in het Rijksmonumentenregister zijn opgenomen en daardoor geen onderhoudssubsidie krijgen, alsnog op te nemen. Belangstellenden gelieve zich aan te melden bij de vereniging.

UITGAVEN VAN HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS

- bladen voor maalboekje leden-in-opleiding gratis
- bladen voor maalboekje geslaagde leden "
- richtlijnen voor het examen vrijwillig molenaar "
- modelcontract voor vrijwillige molenaars "
- folder Gilde-verzekeringen "

- Informatie I t/m X (algemene informatie over praktijk, zeilen, smeren, vangen, weer, onderhoud, bliksem-afleider e.d.)
- Informatie XII (opbouw wipmolen en achtkante molen) G.Pouw
- Informatie XVI (waarom draaien wieken linksom, waarom hellende as, tonmolen) E. Smit
- Informatie XVII (turbine-molens) J. Meessen
- Informatie XIX (molenaarservaringen) J. Kaal
- Informatie XX (kruierwerken) G. Pouw

Informaties VIII, IX, XIII, XIV en XV zijn in boekvorm uitgekomen:
"Wieksystemen voor polder- en industriemolens" door G.J. Pouw.

Voor inlichtingen en bestellen van boeken kunt U contact opnemen met de ledenadministratie van het Gilde van Vrijwillige Molenaars:
Mevr. E.N. Pouw-Schipper, Zwarteweg 70, 1412 GE Naarden. Tel. 02159 - 45428.

VOOR DE OPLEIDING BENODIGDE EN AANBEVOLEN LITERATUUR

- Molens Ir. F. Stokhuizen 5e herziene druk. ISBN 9022842444
- Opleiding Watermolenaar Ing. J. den Besten. Prijs en levering aanvragen bij Ing. J. den Besten, Vreelandseweg 12, 3632 EP Loenen a/d Vecht. Tel. 02943 - 3364.
- Kijk op molens J.Th. Balk Uitgave Elsevier ISBN 9010024458
- De Windmolen en zijn onderdelen J.G. Wiessner
Postgiro 1162733 t.n.v. penningmeester Vrienden v.d. Gelderse Molen.
Tel. 080 - 770725 i.v.m. prijs.
- Zingende Stenen D.J. Abelskamp
f 45,-- excl. f 7,50 verzendkosten.
- Rond Zingende Stenen D.J. Abelskamp e.a.
f 45,-- excl. f 7,50 verzendkosten
- Girorek: 148232 t.n.v. Rabo-bank Midden-Westland
t.g.v. rek. 13.53.85.210 t.n.v. penningmeester cursuscommissie, Barendse te Poeldijk.
- Beide boeken gelijktijdig besteld :
f 99,-- incl. verzendkosten.

HET GILDE VAN VRIJWILLIGE MOLENAARS
